

Προτάσεις Συμβουλίου για επίσπευση της επαναλειτουργίας της κυπριακής οικονομίας και διαχείρισης των συνεπειών της πανδημίας του ιού COVID19

- ✓ Επιτακτική ανάγκη συντονισμένης και συγχρονισμένης επανεκκίνησης της οικονομίας
- ✓ Κάθε εβδομάδα καθυστέρησης επανεκκίνησης της οικονομίας, θα μεγεθύνει την οικονομική ύφεση τόσο σε βάθος όσο και σε εύρος και θα μειώσει τις δυνατότητες επιβίωσης ακόμα μεγαλύτερου αριθμού επιχειρήσεων.
- ✓ Μετά από την επιτυχημένη διαχείριση φάσης του «lock down», η έμφαση θα πρέπει να περάσει από τις απαγορεύσεις στα μέτρα προστασίας σε κάθε φάση της ιδιωτικής και επαγγελματικής καθημερινότητας
- ✓ Άμεση ανάγκη τόνωσης της ψυχολογίας των πολιτών προκειμένου να αρχίσουν να επιστρέφουν σταδιακά στην κανονικότητα όσον αφορά την οικονομική και καταναλωτική τους συμπεριφορά.
- ✓ Στοχευμένη παροχή κινήτρων προς τις επιχειρήσεις για διασφάλιση των θέσεων εργασίας

Η χώρα μας, η οικονομία μας αλλά και η παγκόσμια οικονομία, βρίσκονται αντιμέτωπες με μία άνευ προηγουμένου κρίση, εξαιτίας της πρόσφατα εμφανιζόμενης νόσου του κορωνοϊού (COVID19), αλλά και των προσπαθειών περιορισμού της εξάπλωσης και των συνεπειών της, με πρώτιστο μέλημα την διασφάλιση της ανθρώπινης ζωής και της δημόσιας υγείας.

Όπως και στις πλείστες χώρες, έτσι και στην Κύπρο, έχουν ληφθεί από την κυβέρνηση έκτακτες και κατά γενική παραδοχή αποτελεσματικές αποφάσεις για περιορισμό, στο βαθμό του δυνατού, της εξάπλωσης της πανδημίας, έχοντας ως κύριο γνώμονα τη δυνατότητα του συστήματος υγείας να ανταποκριθεί άμεσα και αποτελεσματικά στις έκτακτες και αυξανόμενες ανάγκες. Παράλληλα, υιοθετήθηκε μία σειρά δημοσιονομικών μέτρων για μετριασμό των οικονομικών συνεπειών από τα περιοριστικά μέτρα, στοχεύοντας πρωτίστως στη διατήρηση της εργασίας, ως κλειδί για επανεκκίνηση της οικονομικής δραστηριότητας και επιστροφή στην ομαλότητα.

Στο παρόν στάδιο απαιτείται άμεση ανασύνταξη δυνάμεων, εγρήγορση και λήψη μίας νέας σειράς τολμηρών αποφάσεων. Η σταδιακή άρση των περιορισμών για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες, με επικέντρωση πλέον στη λήψη μέτρων προστασίας σε κάθε φάση της ιδιωτικής και επαγγελματικής καθημερινότητας, αντί σε απαγορεύσεις, είναι ορθή. Μετά την επιτυχή διαχείριση της φάσης του lockdown, επιτακτική πλέον ανάγκη αποτελεί η επιτάχυνση του ουσιαστικού ανοίγματος της οικονομίας.

- Η διαμόρφωση και πιστή εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου **οδικού χάρτη** για την επανεκκίνηση της οικονομίας, με την συνδρομή και των ειδικών επιδημιολόγων, είναι επιτακτική.
- Δημιουργία και υλοποίηση συντονισμένης και αποτελεσματικής **επικοινωνιακής στρατηγικής**

Βασική προϋπόθεση για επανεκκίνηση της οικονομίας αποτελεί η εκ των προτέρων **ενίσχυση και διασφάλιση της ανθεκτικότητας του συστήματος υγείας**, με επαρκείς πόρους και υποδομές, ώστε να μπορεί να αντεπεξέλθει σε τυχόν αναζωπύρωση της νόσου ως αποτέλεσμα της χαλάρωσης των μέτρων. Τεράστια σημασία αποτελεί η **τόνωση της ψυχολογίας των πολιτών** προκειμένου να επιστρέψουν ομαλά στις προηγούμενες τους δραστηριότητες, συμβάλλοντας έτσι στην αποτελεσματική αντιμετώπιση της κρίσης.

Το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας (ΣΟΑΚ) προτείνει μια σειρά στοχευμένων μέτρων για την αποτελεσματικότερη και ταχύτερη δυνατή επαναλειτουργία της κυπριακής οικονομίας και την επιστροφή στην ομαλότητα, με στόχο τον περιορισμό των σοβαρότατων κοινωνικοοικονομικών συνεπειών αυτής της κρίσης. Τα προτεινόμενα μέτρα καταγράφονται συνοπτικά στις πιο κάτω κατηγορίες ενώ εξειδικεύονται περαιτέρω σε σχετική **παρουσίαση** (επισυνάπτεται).

A. Ολοκληρωμένος σχεδιασμός και λήψη άμεσων μέτρων

- 1. Συγκρότηση ενός ολιστικού οδικού χάρτη (road map) για αντιμετώπιση της κρίσης**
 - i. Διαμόρφωση ενός συγκροτημένου εθνικού πλάνου επαναφοράς της οικονομικής δραστηριότητας και μεσοπρόθεσμης διαχείρισης της ύφεσης
 - ii. Διαμόρφωση ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης για ασφαλή επαναλειτουργία των σχολικών μονάδων και των υπηρεσιών φροντίδας
 - iii. Σαφής και ολοκληρωμένη ενημέρωση και καθοδήγηση του κοινού – επαναφορά κλίματος ασφάλειας, αυτοπεποίθησης και εμπιστοσύνης
- 2. Διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας της Δημόσιας Υπηρεσίας**

B. Ολοκληρωμένη στήριξη επηρεαζόμενων τομέων και συνόλου επιχειρήσεων σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα

- 3. Συλλογική στήριξη της τουριστικής βιομηχανίας**
 - i. Στοχευμένο σχέδιο κινήτρων για προώθηση εγχώριου τουρισμού
 - ii. Νέα / στοχευμένη διαφημιστική καμπάνια για κυπριακό τουριστικό προϊόν
 - iii. Άλλα μέτρα στήριξης / επιδότησης / παροχής ρευστότητας ή εγγυήσεων
 - iv. Μέτρα για μείωση χρεώσεων ηλεκτρικού ρεύματος και καυσίμων
- 4. Ταχεία εφαρμογή Εθνικού Πλάνου για Ψηφιακό Μετασχηματισμό της οικονομίας**
 - i. Επίσπευση της ολοκλήρωσης της νέας εθνικής στρατηγικής και καθορισμός συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος υλοποίησής της
 - ii. Ενίσχυση ψηφιακών υποδομών και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
 - iii. Άμεση υιοθέτηση και εφαρμογή της ηλεκτρονικής υπογραφής
 - iv. Επιτάχυνση και ενίσχυση μέτρων στήριξης της ψηφιακής επιχειρηματικότητας
- 5. Προώθηση / επίσπευση μέτρων για ενίσχυση της ανάπτυξης μέσω επενδύσεων**
 - i. Απλοποίηση και επίσπευση των διαδικασιών αδειοδότησης
 - ii. Επίσπευση έγκρισης αιτήσεων του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος
 - iii. Ανανέωση, βελτίωση ή και εισαγωγή νέων πολεοδομικών κινήτρων

6. Διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυξημένες επιλογές χρηματοδότησης

- i. Επίσπευση λειτουργίας Επενδυτικού Ταμείου, στη βάση και της πρότασης ΣΟΑΚ
- ii. Επίσπευση αδειοδότησης νέων Επενδυτικών Ταμείων
- iii. Προώθηση της συμμετοχικής χρηματοδότησης (crowdfunding)
- iv. Προώθηση και στήριξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας
- v. Επιτάχυνση όλων των επενδυτικών και χρηματοδοτικών προγραμμάτων

7. Σταδιακή ελεγχόμενη επαναλειτουργία όλων των επιχειρήσεων

8. Ολοκληρωμένο πακέτο στοχευμένων μέτρων στήριξης

- i. Προώθηση νέων μέτρων στους επιμέρους τομείς, περιλαμβανομένης της πρωτογενούς παραγωγής, της μεταποίησης, της εξαγωγικής δραστηριότητας, καθώς και των μεταφορικών και εφοδιαστικών αλυσίδων
- ii. Αξιολόγηση και επαναπροσδιορισμός εφαρμοζόμενων μέτρων
- iii. Κίνητρα προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις για αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών προς αποτελεσματική αντιμετώπιση της κρίσης

9. Ενίσχυση κατάρτισης και εκ περιτροπής απασχόληση για αντιμετώπιση της ανεργίας

Γ. Μεσοπρόθεσμα μέτρα για ενίσχυση της ανάκαμψης και της ανάπτυξης

10. Νέο πακέτο στοχευμένων φορολογικών μέτρων

- i. Εκπτώσεις για προπληρωμή φορολογικών υποχρεώσεων προς το κράτος
- ii. Φορολογικά κίνητρα για στρατηγικές επενδύσεις
- iii. Φορολογικά κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας από επιχειρήσεις
- iv. Επιτάχυνση αποσβέσεων για εξοπλισμό
- v. Βελτίωση φορολογικών κινήτρων για επενδύσεις σε καινοτόμες επιχειρήσεις

11. Εφαρμογή ολοκληρωμένου πλαισίου προσέλκυσης στρατηγικών επενδύσεων

- i. Ταχεία αδειοδότηση
- ii. Φοροαπαλλαγή επί των κεφαλαιουχικών κερδών
- iii. Επιτάχυνση φορολογικών αποσβέσεων παγίων

12. Μέτρα για στήριξη της αγοράς πρώτης κατοικίας

13. Κίνητρα για συγχωνεύσεις εταιρειών

14. Προώθηση επαναπατρισμού / εργοδότησης υψηλών προδιαγραφών προσωπικού

15. Περαιτέρω προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

16. Στοχευμένη στήριξη και προώθηση της κυκλικής οικονομίας

Σημαντική στην όλη προσπάθεια η έγκαιρη και αποτελεσματική συμβολή της **Βουλής των Αντιπροσώπων** τόσο για την **επίσπευση της ψήφισης νομοσχεδίων που ήδη εκκρεμούν** ενώπιον της (π.χ. επενδυτικός νόμος, μεταρρύθμιση δημόσιας υπηρεσίας, φορολογικά κίνητρα για επιχειρηματική καινοτομία), όσο και για την **άμεση εξέταση νέων ή υπό ετοιμασία νομοσχεδίων** που αναμένεται να κατατεθούν στο εγγύς μέλλον για αντιμετώπιση της κρίσης.